

Betreft: reactie wetsvoorstel ter consultatie **Wet vrij en veilig onderwijs**

Datum: 20 september 2023

Stichting Onderwijsgeschillen zorgt voor professionele geschilbehandeling in het onderwijs voor alle sectoren en betrokkenen. Hiertoe houden wij commissies in stand waaronder de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs. Ons doel is om conflicten in het onderwijs zo goed mogelijk te behandelen en de rechtsbescherming in het onderwijs te verbeteren. Wij zijn onafhankelijk en onpartijdig.

Vanuit de praktijk en expertise van Onderwijsgeschillen en de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) reageren wij op het wetsvoorstel ter consultatie **Wet vrij en veilig onderwijs**.

Algemeen

Stichting Onderwijsgeschillen is positief over het wetsvoorstel, omdat het bijdraagt aan de toegang tot rechtsbescherming voor ouders, leerlingen en medewerkers in het onderwijs met de verplichting voor scholen om een vertrouwenspersoon aan te stellen en een uniforme procedure voor klachtbehandeling. Vanuit de praktijk van Onderwijsgeschillen hebben wij ervaren dat dit helpt.

Stichting Onderwijsgeschillen ziet de adviezen die zij aan de Minister heeft gegeven over de verbetering van het klachtenstelsel grotendeels terug. De rechtszekerheid en toegankelijkheid voor ouders, leerlingen en medewerkers in het onderwijs zou echter nog verder dan beschreven in het wetsvoorstel kunnen worden verbeterd met een uniforme rechtsgang.

Stichting Onderwijsgeschillen constateert dat met de invoering van het wetsvoorstel stappen worden gezet richting uniformering, doch dat er nog steeds verschillende procedures mogelijk zijn – naast elkaar – die het vinden van de juiste route door rechtzoekenden bemoeilijken. In onze adviezen aan de minister hebben wij reeds toegelicht hoe met aansluiting op de Algemene wet bestuursrecht voor *alle onderwijssectoren*, hetzelfde uniforme klachtstelsel kan worden bereikt: [Onderwijsgeschillen-aanbevelingen-OCW](#)

Recent heeft de Sociaal Economische Raad eveneens aanbevelingen gedaan om structurele knelpunten in de alternatieve geschillenbeslechting voor consumentenzaken op te lossen. Zie [Problemen oplossen via geschillencommissies | SER en ADVIES 23/02 Balans en houdbaarheid alternatieve geschillenbeslechting voor consumentenzaken \(ser.nl\)](#). De relevantie van dit advies strekt tot alle vormen van alternatieve geschillenbeslechting en zijn even zeer relevant voor de rechtsbescherming in het onderwijs.

Onverlet de door ons gewenste uniformering zullen wij ons blijven inzetten - samen met andere (belangen)organisaties in het onderwijs - opdat de ongewenste effecten van de versnippering voor rechtzoekenden, zoals het veelvuldig moeten doorverwijzen van klagers, zoveel mogelijk worden gerepareerd.

Landelijke Klachtencommissie Onderwijs

Stichting Onderwijsgeschillen gaat er op voorhand van uit dat de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) kan fungeren als landelijke klachtencommissie in de zin van het wetsvoorstel en zal hiertoe de nodige aanpassing in werkwijze en interne regelgeving doen.

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels opgesteld over de inrichting, samenstelling en werkwijze van de klachtencommissie. Naar inziens van stichting Onderwijsgeschillen dient deze AMvB (of de Wet Vrij en veilig onderwijs) de waarborgen te geven voor rechtsbescherming zoals die door de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs reeds gedurende 25 jaar worden gepraktiseerd. Het gaat om:

- de onafhankelijkheid van de klachtencommissie, haar leden en haar ondersteunend bureau;
- de deskundigheid van de leden van de klachtencommissie en haar ondersteunend bureau, zowel op het gebied van rechtsbescherming en conflictbehandeling als het onderwijs en leerlingen;
- de toegankelijkheid tot de klachtencommissie;
- de inrichting van de kwaliteitszorg voor de klachtencommissie;
- de openbaarheid van de samenstelling, werkwijze, beleid en uitspraken van de klachtencommissie.

Met de beschreven competentie van een landelijke klachtencommissie, in het wetsvoorstel, wordt de huidige competentie van de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) verduidelijkt en uitgebreid. Dit is een zeer positieve ontwikkeling in het licht van de toegang tot rechtsbescherming voor ouders, leerlingen en medewerkers in het onderwijs.

Een principiële punt voor stichting Onderwijsgeschillen bij de opmerkingen in de Memorie van Toelichting over het bijzonder onderwijs is wel, dat de grondwettelijke vrijheid van richting van het bijzonder onderwijs geen relatie kan hebben tot rechtvaardige geschilbehandeling in het onderwijs. Rechtspraak – waaronder alternatieven voor rechtspraak zoals geschillencommissies – dient zich immers verre te houden van de identiteit van partijen.

Wetstechnische opmerkingen

- **Participatierecht van leerlingen**
In het wetsvoorstel ontbreekt een duiding van het participatierecht van leerlingen, dat wil zeggen de wijze waarop een leerling betrokken wordt bij een beslissing die gevolg heeft voor de leerling.
- **Artikel 5c. Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten**
De meldplicht van het bevoegd gezag betreft enkel vuurwapens, zo volgt uit lid 2 sub c van dit artikel. Aangezien de aanwezigheid en het gebruik van wapens op school altijd veel impact hebben, ongeacht het soort wapen, is een toelichting op deze afbakening van de meldplicht gewenst.

- **Artikel x Klachtrecht**
  1. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij het bevoegd gezag een klacht indienen over:
Opmerking: Ouder, leerling en personeelslid worden niet nader gedefinieerd. Dit is wel gewenst. Zijn bijvoorbeeld ook verzorgers in de gelegenheid een klacht in te dienen, mogen leerlingen van iedere leeftijd een klacht indienen en vallen zzp-ers ook onder de definitie van “personeelslid”?
- **Artikel x Landelijke klachtencommissie**

[...]

  2. De klachtencommissie oordeelt over een klacht [...], tenzij de klacht betrekking heeft op een onderwerp waarvoor een andere vorm van buitengerechtelijke geschillenbeslechting open staat.
Vragen: welke vormen van buitengerechtelijke geschillenbehandeling worden hier bedoeld? Aan welke eisen moet deze buitengerechtelijke geschillenbehandeling voldoen, bijvoorbeeld waar het betreft de onafhankelijkheid, procedure en het soort uitspraak? Valt een commissie van beroep voor de examens ook onder deze definitie?
- **Artikel x Oordeel landelijke klachtencommissie**
  1. De klachtencommissie geeft binnen zes weken een oordeel over de gegrondheid van de klacht.
Opmerking: binnen zes weken [na ?]. Toevoegen wanneer de termijn van 6 weken begint te lopen.
- **MvT p. 13, vierde alinea:**

Met dit wetsvoorstel worden daarom ten eerste nadere eisen gesteld aan de informatie die scholen in de schoolgids moeten opnemen over het klachtenstelsel dat op school geldt.
Opmerking: uit de bepalingen in het wetsvoorstel volgen deze eisen niet. Daar wordt niets bepaald over wat er precies in de schoolgids moet worden opgenomen. Het verdient wel aanbeveling om specifiek op te nemen welke informatie in de schoolgids helder vastgelegd moet worden over de klachtenprocedure nu blijkt dat ouders, leerlingen en personeelsleden vaak zoekende zijn.
- **MvT p. 14:**

Wanneer de vertrouwenspersoon onder het bevoegd gezag valt en een vermoeden heeft van seksuele intimidatie of een zedendelict van een taken belast persoon naar een leerling is de vertrouwenspersoon verplicht om dit te melden aan het bevoegd gezag (conform de plicht uit paragraaf 3.2).
Vragen:
- Wat is de definitie van “vertrouwenspersoon onder het bevoegd gezag”? Betreft dit ook de externe vertrouwenspersoon?
- Wat is de handelwijze wanneer het vermoeden (een lid van) het bevoegd gezag betreft? Heeft de raad van toezicht daarbij een rol?

Stichting Onderwijsgeschillen

Wij vertrouwen erop dat er goede nota wordt genomen van deze inbreng op het wetsvoorstel en het vervolg van het wetstraject in afstemming met stichting Onderwijsgeschillen zal worden voortgezet.

Stichting Onderwijsgeschillen

Cécile de Vos
directeur-bestuurder

Dit jaar bestaat de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) 25 jaar! Reden voor de LKC en Onderwijsgeschillen om extra aandacht aan te besteden aan de bijdrage die de LKC levert aan de kwaliteit van het onderwijs: [25 jaar Landelijke Klachtencommissie Onderwijs op onderwijsgeschillen.nl](https://www.onderwijsgeschillen.nl)